

NEWSLETTER NO 20.
Udruge korporativnih pravnika,

Za sve koji su zaboravili ili nisu znali, web Udruge je
www.udruga-korporativnih-pravnika.hr

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM RUJNA?

- 1. Održano predavanje na temu: Novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja**
- 2. Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druga primanja**
- 3. Promjene ustroja pravne profesije- Francuska, Italija, Velika Britanija**

1. Predavanje na temu: Novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja

U prostorijama Udruge korporativnih pravnika u Zagrebu, ulica Nikole Tesle 1, dana 22. rujna 2009. godine održano je predavanje pod nazivom Novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja. Predavanje je održala dr. sc. Jasminka Pecotić Kaufman, viši asistent katedre za pravo s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

U svom iscrpnom izlaganju, dr. sc. Pecotić Kaufman stavila je naglasak na proširenje

ovlasti Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (utvrđivanje povrede i izricanje kazne), temeljitije usklađivanje s pravnom stečevinom EZ-a i značajnije izmjene postupnog okvira. Nadalje, novi Zakon potpunije definira pojam poduzetnika, uvodi pojam jednog (jedinog) gospodarskog subjekta, te pojam mjerodavnog tržišta. Prema odredbama novog Zakona, povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja ne smatraju se više prekršajima, već povredama *sui generis*. Sukladno tome, jedna od značajnijih novina Zakona jest i ovlast Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN) da nakon utvrđivanja povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja izriče upravno-kaznenu mjeru koja se izriče samo poduzetnicima, a ne i odgovornoj osobi poduzetnika. Nadalje, proširena je nadležnost Upravnog suda RH u kontroli zakonitosti odluka AZTN-a kojima se utvrđuje narušavanje tržišnog natjecanja i zakonitost odluka o upravno-kaznenoj mjeri.

Na temelju naloga Upravnog suda RH u slučaju postojanja osnovane sumnje u opasnost uklanjanja i izmjene dokaza, ovlaštene osobe-radnici Agencije+MUP-odjel za gospodarski kriminalitet ovlaštene su poduzeti radnje pretrage poslovnih prostorija, zemljišta i dr. Zanimljiva rasprava razvila se oko pojma „legal privilege“ odnosno da li Zakon pod pojmom „opunomoćenik“ obuhvaća samo odvjetnika ili svojstvo opunomoćenika ima i korporativni pravnik.

Novi Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja stupa na snagu 01.10.2010. godine

2. Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druga primanja

Martina Pejić, dipl.iur.
Voditelj pravnih poslova i ljudskih potencijala
KONČAR – ELEKTRONIKA I INFORMATIKA d.d.

Usvajanje Zakona o posebnom porezu na plaće, mirovine i druga primanja uzburkalo je javnost i izazvalo polemike da li se radi o (ne)ustavnom Zakonu. To pitanje je prvi pokrenuo predsjednik Stipe Mesić, podnošenjem zahtjeva za ocjenu ustavnosti navedenog Zakona.

U predsjednikovu zahtjevu navodi se da se odredbama zakona o kriznom porezu ne poštuju načela jednakosti, pravednosti i razmjernosti jer se uvodi nejednakost i neravnopravnost u podmirivanju javnih troškova. Tako predsjednik navodi da je odredbom članka 3. Zakona o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke isplateljima plaća poduzetnicima oduzeto pravo koje imaju prema mjerodavnom propisu, jer se plaće u trgovačkim društvima uređuju na način utvrđen pravilima toga društva te navedenom odredbom ne poštuju Ustavom zajamčena poduzetnička i tržišna sloboda. Time pak što se odredbom članka 4. stavka 1. Zakona o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke određuje oporezivanja samo nekih kategorija dohodaka, a ne svih kategorija dohodaka, građanima se ne jamči jednakost i pravednost jer se teret poreznog opterećenja ne primjenjuje na sve jednako što je u suprotnosti sa Ustavom koji propisuje da se porezni sustav temelji na načelima jednakosti i pravednosti. Prema predsjedniku, navedeni članak 4. stavak 1. u suprotnosti je sa člankom 1. stavkom 1., koji se poziva na sudjelovanje svih u podmirivanju javnih troškova, jer isključuje dio građana iz sudjelovanja u podmirivanju javnih troškova te samim time ne poštuje načelo jednakosti i pravednosti koje Ustav propisuje kao princip sudjelovanja u podmirivanju javnih troškova. Odredbom članka 5. stavka 1. Zakona o posebnom porezu na plaće, mirovine i druge primitke određuju se porezne stope na način koji građanima ne jamči jednakost, jer se teret poreznog opterećenja ne utvrđuje razmjerno primanjima koje oni ostvaruju, navodi se u zahtjevu.

Argumenti navedeni u predsjednikovu zahtjevu po nekim mišljenjima su dvojbeni. Tako bi se npr. o povredi načela jednakosti zbog poreznih stopa moglo govoriti samo ako bi krizni porez imao samo jednu stopu. Obzirom da ima dvije, čime je određeno da veći porez plaćaju oni koji imaju veće plaće, nema narušavanja jednakosti. No načelo jednakosti pred zakonom, te pravednosti u podmirivanju troškova je nedvojbeno povrijeđeno time što Zakonom nisu obuhvaćene sve kategorije građana, budući da Zakon o posebnom porezu propisuje obvezu plaćanja poreza od dva i četiri posto samo na mirovine, plaće, honorare, dividende i udjele u dobiti, ali ne i dohodak od samostalne djelatnosti. Obzirom da je i Vlada u tom propustu vidjela glavni argument za neustavnost zakona, hitno je reagirala i uputila u proceduru zakonski prijedlog koji je i usvojen, a kojim se „kriznim porezom“ obuhvaćaju sva primanja, pa i ona od samostalne djelatnosti.

Ustavnom sudu do danas su se obratili mnogi građani te je Ustavni sud doslovce zatrpan prijedlozima za ocjenu ustavnosti. Na masovno podnošenje prijedloga građane je potaknula sama predsjednica Ustavnog suda Jasna Omejec svojom izjavom da će, u slučaju da Ustavni sud ukine Zakon o posebnom porezu na plaće, mirovine i druga primanja pravo na povrat tzv. kriznog poreza imati samo oni građani koji su podnijeli prijedlog za ocjenu ustavnosti. Iako Jasna Omejec nije obrazložila svoje mišljenje očito se temelji na čl. 58 st.2 Ustavnog zakona o ustavnom sudu koji kaže da svaka osoba koja je Ustavnom sudu podnijela prijedlog za ocjenu ustavnosti pojedine odredbe zakona s Ustavom, odnosno pojedine odredbe drugog propisa s Ustavom i zakonom, a Ustavni sud njezin prijedlog prihvati i ukine odredbu zakona, odnosno odredbu drugog propisa, ima pravo podnijeti zahtjev nadležnom tijelu za izmjenu pravomoćnoga pojedinačnog akta kojim joj je povrijeđeno pravo, a koji je donesen na temelju ukinute zakonske odredbe, odnosno ukinute odredbe drugog propisa, odgovarajućom primjenom odredaba o ponavljanju postupka.

Takav stav predsjednice Ustavnog suda nije opće prihvaćen. Mnogi pravni stručnjaci smatraju da će, u slučaju da Zakon bude ocijenjen neustavnim pravo na povrat imati svi, bez obzira jesu li podnijeli zahtjev Ustavnom sudu ili nisu, ali će nakon eventualnog ukidanja zakona morati podnijeti tužbe za naknadu štete. Obzirom na različitost u stajalištima o tome tko će imati pravo na povrat poreza, mnogi građani su se ipak, za svaki slučaj odlučili na podnošenje prijedloga za ocjenu ustavnosti. Prijedlozi se mogu podnositi sve dok Ustavni sud ne donese odluku, a kakva će ona biti teško je prognozirati budući su mišljenja unutar pravne struke podijeljena.

3. Promjene ustroja pravne profesije

Francuska

Francuzi su krenuli s modernizacijom pravne profesije. Inicijativu je pokrenuo predsjednik Sarkozy koji se založio za ukidanje dugotrajnog odvjetničkog monopola i usvajanje multidisciplinarnih partnerstava između pravnih stručnjaka i stručnjaka drugih profesija čime se u cijelosti mijenja percepcija, te ustroj pravne struke.

Iako francuski pravници imaju primjedbe na iznesene prijedloge, izgledno je da bi ovi prijedlozi prilično brzo mogli biti izglasani, budući da uživaju snažnu potporu predsjednika Sarkozya.

Glavne preporuke

- potpuno ujedinjenje unutar pravne profesije
- ulazak korporativnih pravnika u odvjetničku komoru tako da dobiju ista prava i obveze kao i odvjetnici
- dozvoliti pravnicima da imaju zajednički ured sa stručnjacima drugih profesija poput računovođa ili da zaposle računovođe u svom odvjetničkom društvu
- veća promocija francuskih odvjetničkih društava u inozemstvu kroz porezne poticaje
- stimuliranje odvjetničkih društava na spajanje poticanjem modernizacije i financijske discipline
- dozvoliti stvaranje inter-profesionalnih mreža unutar pravne profesije i između pravnih i ostalih stručnjaka, koji će postati dioničari unutar odvjetničkih društava i preuzeti neke managerske odgovornosti
- ukloniti postojeće prepreke koje blokiraju nesmetani prijelaz između pojedinih grana pravne profesije
- povećati transparentnost u odnosu pravnik-klijent
- postrožiti disciplinske mjere prema pravnicima i dozvoliti klijentima da učestvuju u stegovnim postupcima

Demokratizacija i globalizacija osvaja svijet. Pravna struka se otvara i do sada najžešći bastion elitizma odvjetništvo ubrzanim koracima doživljava promjene i modernizaciju. Nadamo se da će se i hrvatska pravna struka osvijestiti i uklopiti u trendove, što je upravo i cilj naše Udruge.

Italija – slijede li promjene? Novi slučaj pred Europskim sudom za ljudska prava

Poslije Engleske i Francuske, Italija je primjer zemlje koja relativizira, odnosno preispituje dosada isključive stavove o ustroju pravne profesije. Povod tome je slučaj C-225/09, koji se trenutno nalazi pred Europskim sudom za ljudska prava, a koji se tiče pravila koja zabranjuju pravnicima zaposlenim izvan odvjetništva, da budu članovi odvjetničke komore.

Slučaj je nastao iz tužbe za naknadu štete od 200 eura, gdje je tužitelj angažirao dvoje odvjetnika, obojica kojih također dopunski rade i kao državni službenici. Odvjetnički zbor Perugia naknadno ih je izbrisao s liste odvjetnika, stoga jer talijanski zakon zabranjuje državnim službenicima da rade kao i odvjetnici. Tužitelj se usprotivio, i iz te parnice od 200 eura nastao je slučaj u kojem Europski sud za ljudska prava treba odlučiti o usklađenosti talijanskog zakona sa europskim pravom, odnosno o tome može li se biti zaposlen i biti članom talijanske odvjetničke komore. Predmet je u ranoj fazi tako da ćemo sa zanimanjem pratiti njegov nastavak i rasprave o ustroju pravne profesije u Italiji koje ga prate.

Reforme u Velikoj Britaniji

Priča o reformi engleskog pravnog sustava počinje 2001, kada je ministarstvo trgovine napravilo izvješće o „ konkurentnosti profesija“, koje je rezultiralo zaključkom o ustroju pravne profesije kao „ zastarjele, prekomplicirane i nedovoljno transparentne.“

Posljedica tog zaključka je izvješće sir Davida Clementija, koji je 2004. godine dao prijedlog reformi za deregulaciju pravne profesije u Engleskoj i Walesu. Glavna polazna točka Clementija je da pravnici prodaju svoje usluge potrošačima, ali da to ne čine osobito uspješno. Vlada je otišla i korak dalje od navedenih prijedloga, publikacijom Bijele Knjige „ Budućnost pravnih usluga: stavljanje kupca na prvo mjesto“. Iz tog dokumenta proizašao je prijedlog zakona o pravnim uslugama koji trenutno prolazi kroz parlamentarnu proceduru, i računa se da bi mogao stupiti na snagu 2011. godine.

Cilj predloženih reformi je poticanje konkurencije u pružanju pravnih usluga, a sam prijedlog zakona podijeljen je u dva dijela. Prvi dio nosi naziv: Alternate Business Structures, te predlaže neograničeno vanjsko vlasništvo pravne prakse, gdje samo jedan manager mora biti i pravnik. Banke i ostale kompanije treba poticati da imaju vlastite odvjetničke urede, te staviti naglasak na zadovoljstvo primatelja usluga – klijenata. Ako i kada se ovaj zakonski prijedlog usvoji, manji odvjetnički uredi više vjerojatno neće biti profitabilni – nedostajati će im financijska sredstva za ulaganje u tehnologiju i širenje, a primat na tržištu će imati veliki globalni odvjetnički uredi. Razdoblje koje slijedi pokazati će u kojoj mjeri će se predložene reforme usvojiti.

ŠTO PRIPREMAMO ZA LISTOPAD?

Prezentacija knjige OPĆI AKTI TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

Naši članovi Marijan Mitrović i Jelena Stankus Tkalec napisali su knjigu Opći akti trgovačkih društava – primjeri iz prakse. Prezentacija knjige održati će se u prostorijama Hrvatske udruge miritelja, Teslina 1/1 23. listopada 2009. u 15 sati. Kako mislimo da bi ista mogla biti od pomoći svima koji se bave problematikom akata u trgovačkim društvima pa tako i našim članovima, pozivamo Vas da prisustvujete prezentaciji.

**Aktivirajte se i Vi i dopunjavajte
Vaš i naš Newsletter – kao i web stranicu.**

U Zagrebu, rujan 2009. godine

Udruga korporativnih pravnika

www.udruga-korporativnih-pravnika.hr